

Kas jāzina vecākiem par iespējamām reakcijām pēc rotavīrusa vakcīnas saņemšanas

Rotavīrusa infekcija cilvēkiem izraisa akūtu gastroenterītu, kas var ilgt no trim līdz astoņām dienām. Rotavīrusa izraisītam akūtam gastroenterītam raksturīgs drudzis, masīva, šķidra vēdera izeja, vemšana, sāpes vēderā, kā rezultātā notiek vispārēja organisma atūdeņošanās. Rotavīrusa infekcija ir izteikti lipīga (kontagioza), un biežākais inficēšanās ceļš ir fekāli orālais, tomēr infekcija var izplatīties arī pa gaisu. **Gandrīz katram bērnam līdz 5 gadu vecumam ir novērota vismaz viena rotavīrusa izraisīta akūta gastroenterīta aina.**

Valsts apmaksā vakcināciju pret rotavīrusu bērniem no 2015. gada.

Rotavīrusa vakcīna (RV) ir dzīva novājināta perorāli ievadāma vakcīna.

Latvijā iespējams saņemt divu veidu rotavīrusa vakcīnas: *Rotarix* (*GlaxoSmithKline*) un *RotaTeq* (*Merck*). Abas vakcīnas ir reģistrētas Eiropas Zāļu aģentūrā un Latvijas Zāļu valsts aģentūrā. Abas vakcīnas ir vienlīdz efektīvas rotavīrusa infekcijas novēršanā. Vakcinācija pret rotavīrusu ir jāpabeidz, izmantojot to vakcīnu, ar kuru vakcinācija sāka. Neviena no vakcīnām nesatur tiomersālu.

Abas vakcīnas pasargā no gastroenterīta, kuru var izraisīt šādi rotavīrusa serotipi – G1P, G2P, G3P, G4P, G9P.

Vakcināciju pret rotavīrusu iesaka sākt 6 nedēļu vecumā. Atkarībā no izvēlētās vakcīnas, bērnam jāsaņem 2 vai 3 perorālās vakcīnas devas ar vismaz 4 nedēļu intervālu. **Rotarix** vakcīnas gadījumā vakcinācija ir jāpabeidz līdz 24 nedēļu vecumam, saņemot 2 perorālās vakcīnas devas. **RotaTeq** vakcīnas gadījumā vakcinācija ir jāpabeidz līdz 32 nedēļu vecumam, saņemot 3 perorālās vakcīnas devas.

Vakcīnu drīkst lietot vienlaikus ar citām dzīvām vai nedzīvām vakcīnām – difterijas, stingumkrampju, garā klepus (DTaP), *Haemophilus influenzae* b tipa (Hib), inaktivētā poliomiēlīta (IPV), B vīrushepatīta un konjugēto pneimokoku vakcīnām u.c.

Vakcīna ir vienādi efektīva gan zīdaiņiem, kas ēdināti tikai ar mātes pienu, gan zīdaiņiem, kuri saņem mākslīgo piena maisījumu. Bērņus, kas dzimuši priekšlaikus, var vakcinēt atbilstoši viņu hronoloģiskajam vecumam no 6 nedēļu vecuma.

Rotavīrusa vakcīna ir droša, un organisma **reakcijas uz to parasti ir īslaicīgas un viegli noritošas.**

Biežākās reakcijas pēc vakcīnas ievadīšanas - nemierīgums, šķidra vēdera izeja, retāk vemšana, vēdera pūšanās, sāpes vēderā, atgrūšana, samazināta apetīte.

Simptomi izzūd dažu dienu laikā (1-3), ārstēšana nav nepieciešama.

Drudzis jeb ķermeņa temperatūras paaugstināšanās virs 37,5°C pēc vakcinācijas **parasti netiek novērota.**

Ja tā notiek, bērns jāatvēsina – pārlicinieties, ka bērns nav saģērbts pārāk silti, dodiet bērnam papildus padzerties un, ja bērns jūtas saguris vai nemierīgs un ir paaugstināta ķermeņa T, nepieciešams iedot paracetamolu vai ibuprofēnu vecumam un svaram atbilstošā devā.

Šīs situācijas ir parastas, paredzamas un nav veselību apdraudošas. Tūlītēja ārsta apskate nav nepieciešama! Pārrunājiet to ar ārstu nākamajā vizītē, ja šāda situācija radusies.

Nekavējoša sazināšanās ar ārstu un palīdzība nepieciešama, ja bērnam paaugstinās ķermeņa temperatūra virs 39,5 – 40°C, attīstās zarnu invaginācija jeb zarnu samešanās, kura var izpausties kā izteikts pēkšņs bērna nemierīgums, kas mijas ar miera periodiem, vemšanu, asiņainu vēdera izeju, drudzi. Biežāk invaginācija novērojama bērniem pēc 5 mēnešu vecuma. Nav pierādīts, ka invaginācijas biežums bērniem, kas ir saņēmuši vakcīnu pret rotavīrusu, ir lielāks nekā bērniem, kuri šo vakcīnu nav saņēmuši!

Ja jums neizdodas sazināties ar jūsu ārstu un jums ir pamatotas bažas, ka bērna veselības stāvoklis pasliktinās un tiek pārsniegtas iepriekš minētās vakcīnas reakciju izpausmes, paļaujieties uz saviem vecāku instinktiem un dodieties uz tuvāko slimnīcu pēc palīdzības!

Ja, izlasot visu materiālā pieminēto informāciju par jebkuru pēcvakcinācijas reakciju, jums šķiet, ka jūsu bērnam ir netipiska reakcija uz vakcināciju, pārrunājiet to ar savu ģimenes ārstu vai vakcinācijas speciālistu!

**Sīkāku informāciju par vakcīnu pret rotavīrusu varat iegūt
<http://www.ema.europa.eu> vai <https://www.zva.gov.lv/zalu-registrs/>**

Bērnu klīniskā universitātes slimnīca

**BĒRNU
VAKCINĀCIJAS
CENTRS**